

Decizia nr. 297 din 13.04.2020
privind sancționarea cu somație publică a S.C. ANTENA 3 S.A.
București, Bd. Dimitrie Pompeiu nr. 9-9A, Iride Bussines Park,
Clădirea 14, parter, sector 2
CUI 15971591

- pentru postul ANTENA 3 – NEWS & CURRENT AFFAIRS
București, Bd. Dimitrie Pompeiu nr. 9-9A, Clădirea 16, sector 2

Întrunit în ședință publică în ziua de 13 aprilie 2020, Consiliul Național al Audiovizualului a decis sancționarea radiodifuzorului S.C. ANTENA 3 S.A. cu somație publică, după ce, în ședința din 9 aprilie 2020 a analizat raportul întocmit de Direcția Monitorizare în baza reclamațiilor nr. 2497/14.03.2020, 2498/14.03.2020 și 2499/14.03.2020 referitoare la emisiunea **Conspirații**, difuzată de postul ANTENA 3 în data de 14 martie 2020.

Postul de televiziune ANTENA 3 – NEWS & CURRENT AFFAIRS aparține S.C. ANTENA 3 S.A. (licența audiovizuală nr. S-TV 76.7/16.12.2003 și decizia de autorizare nr. 882.2-2/22.11.2016).

În urma analizării raportului de monitorizare și a vizionării unor secvențe din înregistrări, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. a încălcat prevederile art. 64 alin. (1) lit. a) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare (Codul audiovizualului). Conform prevederilor invocate:

Art. 64 (1) În virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să respecte următoarele principii:

a) asigurarea unei distincții clare între fapte și opinii;

În fapt, postul de televiziune Antena 3 a difuzat în data de 14.03.2020, în intervalul orar 15:59-16:22, emisiunea **Conspirații**, prezentată de Ana Maria Bujor și de Alexandru Ganci.

Potrivit raportului de monitorizare, pe parcursul difuzării emisiunii, pe ecran au fost afișate titlurile: **"MARCATĂ DE O CRIZĂ MAJORĂ; PERIOADA CARE URMEAZĂ, CRITICĂ; CE TREBUIE SĂ ȘTIM DESPRE EFECTELE UNEI PANDEMII; DE CE E IMPORTANT SĂ ÎNȚELEGEM MECANISMELE UNEI CRIZE; MOMENTE CRITICE PENTRU CARE TREBUIE SĂ FIM PREGĂTIȚI; CE PUTEM FACE DACĂ SE GOLESC MAGAZINELE; MĂSURI IMPORTANTE PE TIMP DE CRIZĂ; INFORMAȚII IMPORTANTE ÎN CAZ DE FORȚĂ MAJORĂ; CE FACEM CÂND SOCIETATEA E LA UN PAS DE COLAPS; OAMENII, NEPREGĂTIȚI ÎN FAȚA UNEI CRIZE MAJORE;**

HAOSUL, PRIMUL EFECT AL UNEI CRIZE DE PROPOŢII; CE TREBUIE SĂ ŞTIM CÂND SE INSTALEAZĂ PANICA; PANDEMIE DE CORONOVIRUS. LA CE NE PUTEM AŞTEPTA; LUMEA, SUB EFECTUL PANICII ŞI AL MĂSURILOR EXTREME; DE CE E IMPORTANT SĂ ÎNŢELEGEM MECANISMELE UNEI CRIZE; CE PUTEM FACE DACĂ SE GOLESC MAGAZINELE; MĂŞURI IMPORTANTE PE TIMP DE CRIZĂ; LUMEA, SUB EFECTUL PANICII ŞI AL MĂSURILOR EXTREME; PERICOLUL NEVĂZUT DIN MARILE ORAŞE, ÎN CAZ DE CRIZĂ; DOVEZI ISTORICE DESPRE CEEA CE AR PUTEA URMA; CE ŞANSE ARE OMUL MODERN ÎN FAȚA UNUI POSIBIL COLAPS; PROVIZIILE PE TIMP DE CRIZĂ. CE TREBUIE SĂ ŞTIM; MĂRTURII DIN TIMPUL UNOR CRIZE MAJORE; CUM SE TRANSFORMĂ SOCIETATEA PE TIMP DE CRIZĂ; OAMENII NEPREGĂTIȚI ÎN FAȚA UNEI CRIZE MAJORE. „

Conform raportului de monitorizare, din care redăm, spre exemplificare, fragmente, emisiunea a avut următorul conținut:

“(…)

Sel 1 (rep 58:46-59:16 , sel 16.mp4) Material 1: La începutul emisiunii, a fost difuzat un material care a conținut imagini difuzate pe un fundal muzical dramatic: cu oameni purtând măști protecție, cu personal medical având echipament de protecție în timp ce lua temperatura unei persoane care, la rândul ei, avea mască, cu prelucrarea probelor într-un laborator, cu informația *NO MASK*, afișată pe peretele exterior al unei farmacii, cu mai multe paturi goale într-o încăpăre, cu sfaturi de călătorie în limba engleză pe un afiș, cu un militar care ținea o armă, cu polițiști care purtau măști de protecție, cu un avion pe o pistă.

Sel 2 (rep 00:39-05:43, sel 16.mp4) Ana Bujor: *Pentru prima dată, societatea modernă a fost atinsă de colaps. Nu știm exact care sunt implicațiile medicale ale acestuia, dar am văzut că există implicații economice și politice. Am avut orașe închise, am avut burse care au căzut practic și, de asemenea, am avut tot felul de speculații politice.*

Material 2: A fost difuzat un material care a conținut imagini: cu oameni trăgând de trolere sau purtând măști de protecție într-un aeroport și cu oameni care scriau pe niște coli de hârtie. Pe parcursul materialului, vocea din off a redat următoarele comentarii:

Voce din off: *Lumea nu pare să fie pregătită pentru șocuri majore. După zeci de ani de îndeustulare, populația nu poate să conceapă că ar putea să aibă probleme cu alimentele sau chiar cu libera circulație. Tot ceea ce părea normal în urmă cu câteva luni, acum este doar o amintire.*

Ana Maria Bujor: ***Nici România nu a scăpat neatinsă de ceea ce s-a întâmplat în întreaga lume. Pentru prima dată, am văzut cum se instalează panica în țara noastră. Media și social media nu au făcut altceva decât să îndeplinească știrile false cu știrile adevărate. Nu vreau să vă spun că noi v-am explicat că acest lucru se va întâmpla și cu toate acestea, iată că am fost mai aproape de realitate decât mulți alți.***

Material 3: A fost difuzat un material care a conținut imagini: cu oameni purtând măști de protecție, cu semnul de avertizare: *Atenție! Pericol biologic!*, cu o izoletă care

transporta o persoană, cu o ambulanță SMURD Pompieri, cu o plăcuță pe care erau inscripționate textele: *IZOLARE SPAȚIU DECONTAMINARE*, cu persoane purtând combinezoane de protecție, cu persoane care completau documente; cu persoane care se îmbulzeau pentru a lua alimente din magazine.

Ana Maria Bujor: ***Astăzi vă vom prezenta cele mai probabile 3 scenarii care se vor întâmpla după un colaps major. Deși vorbim despre niște scenarii, este foarte important să le luați în seamă pentru simplul motiv că am putea să învățăm foarte multe din ele.***

Alexandru Ganci: ***Chiar dacă este doar una dintre variantele de colaps, pentru că o să vedeți că sunt mai multe și v-am mai explicat că sunt mai multe, pandemia nu face altceva decât să accelereze alte forme de haos, pentru că este foarte ușor în momentul în care totul începe să se prăbușească să intrăm în zona de colaps, pentru că boala nu alege niciodată, boala nu știe ce meserie ai, ce vârstă ai, de unde vii, cum vii, cum te cheamă și așa mai departe, boala funcționează după cum îi este datul său natural, iar de aici, lucrurile încep să se accentueze.***

Ana Maria Bujor: ***Simulările de prăbușire ne arată că ar fi cam două momente extrem de importante, două săptămâni după colaps și la trei luni după colaps. Desigur că, aici, lucrurile încep să prindă contur. În mod normal, un om își face provizii cam pentru 2 săptămâni, cred că am văzut și zilele acestea ce s-a întâmplat și în București și în țară legat de acest aspect. Cumva, cam atât ne duce pe noi capul să avem în cămară mai tot timpul. Și vorbesc aici de oamenii organizați. Cei organizați care nu au tot timpul vreme să meargă la magazin, în momentul în care încep să își consume din resurse, în momentul în care vor primi salariul se vor duce și le vor pune înapoi. Sunt puține cazurile în care vorbim despre oameni care-și fac provizii pentru o lună sau mai mult de atât.***

Alexandru Ganci: *Da, poate doar cei care primesc salariul la un anumit moment dat și nu vor să se agite mai mult.*

Ana Maria Bujor: *Exact.*

Alexandru Ganci: *În schimb, în mediul rural, lucrurile sunt total diferite, pentru că în mediul rural, în continuare, se fac provizii sezoniere. Sper că se mai fac. Nu știu, oamenii înainte făceau lucruri...*

Ana Maria Bujor: *Da, se fac. Se fac provizii sezoniere și o spun asta de la părinții mei.*

Alexandru Ganci: *Iar proviziile sezoniere durează 3 luni. De ce? Pentru că sezonul rece, în principiu durează 3 luni, iar la țară oamenii știau ce să facă cu lucrurile acestea, pentru că era practic munca lor de peste an, își făceau carne conservată în foarte multe feluri, de foarte multe ori este și gustoasă, își puneau murături, își pregăteau brânzeturi...*

Ana Maria Bujor: *Dulcețuri.*

Alexandru Ganci: *Dulcețuri, cam tot ce aveai nevoie ca să trăiești mai bine.*

Ana Maria Bujor: *Până și alcool.*

Alexandru Ganci: *Fie, până și alcool. Și de asemenea, făceau rezerve de nutreț pentru animale, fiindcă animalele trebuiau și ele, săracele, să treacă peste sezonul*

respectiv. Cu alte cuvinte, rezervele de la țară erau mult mai responsabil făcute și mult mai bine puse la punct. Cu toate acestea, după trei sau patru luni, ele începeau să se termine, fiindcă se termina sezonul și reîncepea...

Ana Maria Bujor: *Un alt sezon.*

Alexandru Ganci: *Munca... munca din timpul verii.*

Ana Maria Bujor: *Doar că noi, din fericire acum, vorbim mai mult despre populația de la orașe și într-adevăr, aici, lucrurile, mai exact rezervele se cam termină în două săptămâni și nu este greu să înțelegem de ce, iar ceea ce am văzut săptămânile trecute că s-a întâmplat în București și nu numai a fost un pic șocant. Drept urmare, haideți să vedem cum au reacționat oamenii la primul impuls de panică la nivel național.*

Material 4: A fost difuzat un material în care două persoane spuneau ce alimente și-au cumpărat în timp ce-și arătau dulapurile în care au depozitat produsele respective.

Sel 3 (rep 05:47-09:00, sel 16.mp4) Ana Maria Bujor: *Putem înțelege că populația majoritară a României nu este nicidecum pregătită pentru o criză majoră, este absolut vizibil. De asemenea, cred că reacția ne arată foarte clar, în maxim două săptămâni de zile de la izbucnirea unei astfel de crize, vorbim despre o criză majoră, oamenii, cel mai probabil, ar ajunge să se omoare între ei și spunem acest lucru fiind conștienți de istoria noastră, care ne arată că în anii '90, oamenii se călcau pe picioare pentru televizoare color. Acum 4-5 ani dacă-mi amintesc bine, era o altă călcare în picioare, de data acesta pentru tigăi. Ei bine, vă dați seama că în cazul unui colaps major, lucrurile ar sta total diferit. Haideți totuși să vedem ce s-ar întâmpla în cazul unei pandemii și am făcut o mică schemă. În primul rând, în momentul în care avem o astfel de pandemie, boala blochează sistemul medical. Până și personalul medical se va îmbolnăvi, pentru că lucrurile stau la acest mod. Boala se răspândește mai ușor și afectează autoritățile centrale și locale. Cu alte cuvinte, încet, încet, statul dispăre. Sistemul social intră în colaps. Cred că acest lucru este foarte ușor de văzut și cred că a fost constatat chiar și în zilele acestea, când am, iată, câteva cazuri de corona și în care am văzut că autoritățile nu prea s-au descurcat, s-a lăsat și cu dosare penale. Sistemul energetic nu mai funcționează, este o altă consecință a acelei pandemii despre care vorbim noi. Și orașele sunt paralizate. În acest context, când toate aceste condiții vor fi îndeplinite, atunci începem să discutăm și de subiectul nostru de astăzi. Este adevărat că noi vorbim despre o simulare, vorbim despre posibile scenarii, vorbim despre lucruri care s-ar putea întâmpla, deși ele nu par atât de reale, există posibilitatea să devină foarte reale.*

Alexandru Ganci: *Este foarte informativ ce facem noi astăzi...*

Ana Maria Bujor: *Exact, la nivel informativ.*

Alexandru Ganci: *La nivel informativ ar trebui să începem să...*

Ana Maria Bujor: *Conștientizăm.*

Alexandru Ganci: *Să conștientizăm și să ne pregătim pentru că s-ar putea să avem o astfel de situație, mai ales că am văzut că lucrurile nu stau tocmai bine, în momentul în care ai o problemă mică.*

Ana Maria Bujor: **Exact.**

Alexandru Ganci: **Pentru că această criză nu este o problemă mare în România.**

Ana Maria Bujor: **Exact.**

Alexandru Ganci: **Până la urmă, chiar nu este o problemă mare, dar hai să vedem. În funcție de gravitatea acestei pandemii, aceste puncte despre care ai vorbit tu, ar putea să dureze de la o lună sau să nu se întâmple niciodată.**

Ana Maria Bujor: **Evident.**

Alexandru Ganci: **Pentru că pandemia poate să fie mult mai puțin periculoasă decât ne așteptăm.**

Ana Maria Bujor: **Evident.**

Alexandru Ganci: *Dar există variante, diferite studii care ne spun că un virus care se transmite extrem de repede, cum este gripa sezonieră și care are o mortalitate extrem de mare, până la căderea sistemului, am avea o lună.*

Material 5: A fost difuzat un material care a conținut imagini cu oameni care se aflau în spațiu public și purtau măști de protecție (SURSA: AP).

Alexandru Ganci: **Dacă vorbim de un virus care funcționează ca Ebola, care are mortalitate de 50% și se împrășteie cu o viteză extraordinară, ce facem atunci? Ce se întâmplă? Dacă se întâmplă un astfel de lucru, la reacția pe care am văzut-o la oameni, cu un virus atât de... mult mai slab decât Ebola, ce se va întâmpla atunci? Vom intra automat în acest colaps de care vorbim și în mai puțin de o lună, adio!**

Sel 4 (rep 08:59-14:04, sel 16.mp4) Ana Maria Bujor: **Bun! Vom începe cu ceea ce se întâmplă la două săptămâni după instalarea crizei, când rezervele de mâncare încep să dispară, când lucrurile încep să o ia razna. Cu toate acestea, apa și mâncarea, să știți că până la urmă, nu vor fi marea problemă. Avem alte probleme mult mai importante, avem oameni care sunt dependenți de medicamente sau dependenți de droguri. Ei sunt primii care vor suferi. Până și în cazul acesta pe care l-am trăit zilele trecute, am avut un astfel de om, un om care trebuia, unui om căruia trebuia să i se facă dializă și la care nimeni nu ajungea, pentru că era vecin cu un suspect de coronavirus. Ei bine, lucrurile, în momentul în care vom avea o astfel de criză, la două săptămâni după o astfel de criză, lucrurile vor degenera fantastic. Oamenii care sunt dependenți de medicamente și dependenți de droguri, cel mai probabil, vor umple străzile. Străzile se vor umple de acești oameni neputincioși și totodată, tot pe străzi, vom găsi foarte multe gunoaie, pentru că nu-i așa?- Sistemul de salubritate, cel mai probabil, nu va mai funcționa. Să adăugăm la asta încă un lucru la care nu se gândește nimeni și anume, sistemul de canalizare.**

Ana Maria Bujor: **E foarte important.**

Alexandru Ganci: **Este meseria aceea despre care nu vorbește nimeni niciodată.**

Ana Maria Bujor: **Exact.**

Alexandru Ganci: **Dar meseria aceea este cea care ține orașul la un anumit nivel de sănătate publică, pentru că în momentul în care se va opri acest lucru, toată canalizarea va ieși pe stradă. Haideți să adăugăm la acest lucru că mai există niște**

lucruri foarte neplăcute și să le luăm, că le-am notat ca să fim oarecum siguri că avem...

Alexandru Ganci: *Organizați.*

Ana Maria Bujor: *Exact, totul cum trebuie.*

Alexandru Ganci: **Orașul, în acest mod, va deveni extrem de toxic, cum va fi foarte greu să ieși din oraș, orașul va fi toxic. Vor apărea alte boli despre care nu v-am vorbit până acum pentru că nu știm care vor fi și cum vor apărea dar gândiți-vă că în momentul în care canalizarea este peste tot, nu mai funcționează pe sub oraș, lucrurile vor sta în această manieră.**

Ana Maria Bujor: *Exact.*

Alexandru Ganci: **Vom avea foarte multe cadavre pe străzi și foarte multe cadavre în casă. De ce? Pentru că oamenii mor de foame sau mor ca urmare a unei boli. Aceasta va mări toxicitatea orașului respectiv și de asemenea, în tot acest dezastru, oamenii nu vor ști să-și dozeze mâncarea. În momentul în care ești obișnuit să mănânci într-un anumit fel, nu știi că poți să rezisti o perioadă lungă de timp fără să mănânci. Nu știi că rezervele tale de două săptămâni ar putea de fapt, să dureze o lună dacă ai ști să le gândești cum trebuie. Probabil că oamenii, de plictiseală, vor face tot felul de petreceri, își vor mânca foarte repede mâncarea și apoi vor încerca să caute mâncare în altă zonă. Cam așa este portretul orașului. De unde știm acest lucru? Știm acest lucru pentru că s-a mai întâmplat.**

Ana Maria Bujor: *Exact.*

Alexandru Ganci: **S-au întâmplat în Venezuela aceste lucruri, anul trecut sau acum 2 ani. De asemenea, s-a întâmplat în perioada Holodomorului, când oamenii au rămas total fără mâncare, mureau peste tot, singura problemă legată de Holodomor era că lucrul acesta se întâmpla într-un spațiu rural, deci canibalismul care a apărut acolo era într-un spațiu rural. Nu erau toți adunați într-o densitate așa de mare cum se întâmplă în oraș. O astfel de situație era în perioada medievală, în perioada asediilor cetăților, dar să nu uităm că nici acolo nu erau atât de mulți oameni, în cetățile respective și chiar și în acele condiții se ajungea destul de repede la canibalism. Deci, nu sunt scenariile pe care le-am inventat noi, sunt scenariile care s-au întâmplat...**

Ana Maria Bujor: *Care au existat.*

Alexandru Ganci: (...) și pe care le repoziționăm.

Ana Maria Bujor: *Exact. Și nu trebuie să mai uităm încă un lucru, faptul că populațiile de atunci erau mult mai rezistente decât sunt acum, pentru că dacă ne uităm acum în jur, o să observăm că nu mai suntem nici atât de viguroși, nu mai suntem nici atât de deștepți, nici atât de creativi, din contră, suntem plini de hormoni, suntem depresivi, suntem destul de grași pentru a ne apăra. Oricum nu înțelegem conceptul asta de a ne apăra. Din acest motiv, cred că, chiar și în momentul în care am avea un instinct de autoconservare care să acționeze, nu știu dacă ne-ar ajuta în vreun fel sau altul pentru că, practic, am fi inutili, impotenți...*

Alexandru Ganci: ***Da, suntem incapabili biologic, dar să adăugăm la asta și faptul că tinerii din ziua de astăzi sunt crescuți într-un mediu steril în care li se spune că nu li se poate întâmpla nimic. De ce? Pentru că societatea a luat funcțiile de securitate și de apărare. În momentul în care societatea se prăbușește, tinerii vor fi în imposibilitate de a se apăra și mai ales, vor fi incapabili să înțeleagă faptul că există un pericol în jurul lor, ei vor aștepta ca cineva să le rezolve problema, pentru că tinerii din ziua de astăzi primesc totul de-a gata încă de când sunt foarte mici, iar societatea noastră socialistă în care trăim în momentul de față nu face altceva decât să le ofere aceste lucruri de-a gata. Ei bine, în momentul în care acești copii vor rămâne pe stradă, societatea nu va mai exista, ei vor fi primele victime.***

Ana Maria Bujor: *Evident.*

Alexandru Ganci: *De ce? Pentru că nu știu să se apere, nu înțeleg ideea de apărare.*

Ana Maria Bujor: *Sunt cel mai ușor de prădat.*

Alexandru Ganci: *Exact. Și pe de altă parte, nu găsesc posibilitatea de a se adapta.*
Dacă mă gândesc la populația de acum a Bucureștiului, sincer, eu nu vreau să mă gândesc la ce procent dintre oamenii aceștia...

Ana Maria Bujor: ***Nu te-ai gândit la asta.***

Alexandru Ganci: ***Vor... vor sfârși rău.***

Ana Maria Bujor: ***Vor supraviețui.-***

Alexandru Ganci: *Da, exact.*

Sel 5 (rep 14:03-15:43, sel 16.mp4) Ana Maria Bujor: ***După primul val de haos generalizat, va urma , să știți, o perioadă în care lucrurile vor începe să se transforme. În această perioadă, cei care au provizii de lungă durată vor sta cumva liniștiți, doar că și ei ar trebui să se ferească de hordurile de prădători care, inevitabil, vor apărea, pentru că foamea, până la urmă, ne va îndrepta către violență, nevoia de a mânca este una primară. Acum, vorbim despre cei care au resurse în această perioadă, cu toate acestea, după primele trei luni, cel mai probabil, o bună parte dintre ei vor rămâne fără resurse. Să știți că avem o mărturie din Venezuela legată de colaps, pentru că acolo, lucrurile au stat extrem de rău, după care, ne întoarcem, pentru că este foarte important să înțelegem cine anume ar putea să controleze lumea după acest colaps.***

Material 6: A fost difuzat un material care a conținut imagini: cu oameni care se îmbulzeau într-un magazin pentru a intra în posesia unor produse alimentare (IMAGINI AMATOR); cu persoane purtând măști, în timp ce își puneau produse în coșuri; cu oameni stând la rând pentru a plăti, având coșurile pline cu produse; cu rafturi aproape goale. Pe parcursul difuzării imaginilor, vocea din off, a redat următoarele:

Voce din off: *În anii trecuți am văzut haosul generat de sistemul din Venezuela. Un (neinteligibil) venezuelean a povestit ce s-a întâmplat în perioada după colaps, iar informațiile lui au fost preluate de toți cei care sunt preocupați de supraviețuire. Deși mulți oameni se așteptau la colaps și au încercat să se pregătească pentru dezastru, chiar și ei au fost luați prin surprindere. Imediat după cădere, magazinele și depozitele au fost golite de produse, iar bandele înarmate au preluat conducerea. Totul s-a transformat într-o anarhie militarizată, chiar în condițiile în care unele mici ferme*

reuşeau să producă mâncarea, acestea au fost destul de repede descoperite şi controlate de cei care deţineau arme. Cuvântul de ordine după căderea sistemului a fost violenţa.

(...)

După analizarea raportului de monitorizare şi vizionarea unor secvenţe din înregistrarea emisiunii, membrii Consiliului au constatat că modul de difuzare a informaţiilor prezentate în cadrul emisiunii nu a fost unul care să asigure o distincţie clară între fapte şi opinii, situaţie de natură să afecteze dreptul publicului la o informare corectă.

În acest sens, Consiliul a apreciat că modul în care radiodifuzorul a înţeles să prezinte publicului informaţii privind posibile “scenarii” sau „simulări” ale situaţiilor care ar putea să apară în urma evoluţiei pandemiei de Covid 19 în România (cadavre în casă şi pe străzi, oraş toxic, foamete, haos generalizat, violenţă, hoarde de prădători, cadavre pe străzi, canibalism, bande înarmate), susţinute de titlurile afişate pe ecran (ex: *MARCATĂ DE O CRIZĂ MAJORĂ; MOMENTE CRITICE PENTRU CARE TREBUIE SĂ FIM PREGĂTIȚI; CE PUTEM FACE DACĂ SE GOLESC MAGAZINELE; MĂSURI IMPORTANTE PE TIMP DE CRIZĂ; INFORMAȚII IMPORTANTE ÎN CAZ DE FORȚĂ MAJORĂ; CE FACEM CÂND SOCIETATEA E LA UN PAS DE COLAPS; OAMENII, NEPREGĂTIȚI ÎN FAȚA UNEI CRIZE MAJORE; HAOSUL, PRIMUL EFECT AL UNEI CRIZE DE PROPORȚII*) şi cu exemplificarea unor imagini sau situaţii ce au avut loc la nivel internaţional în urma unor catastrofe umanitare, nu a fost unul care să asigure publicului o informare corectă, din perspectiva prevederilor art. 64 alin. (1) lit. a) din Codul audiovizualului.

Raportat la aceste aspect, Consiliul a apreciat că asocierea situaţiei create de pandemie la nivel naţional la momentul difuzării emisiunii cu informaţiile privind catastrofe umanitare, ce au avut loc pe parcursul istoriei recente şi contemporane la nivel internaţional, este una extremă, neverificabilă şi fără corespondent în realitatea imediată, care nu confirmă situaţii de fapt obiective ori posibilitatea de a se desfăşura conform opiniilor prezentate, fiind de natură să inducă panică publicului telespectator.

Spre exemplificare:

(...) **Sel 3** (rep 05:47-09:00, sel 16.mp4) Ana Maria Bujor: ***Putem înţelege că populaţia majoritară a României nu este nicidecum pregătită pentru o criză majoră, este absolut vizibil. De asemenea, cred că reacţia ne arată foarte clar, în maxim două săptămâni de zile de la izbucnirea unei astfel de crize, vorbim despre o criză majoră, oamenii, cel mai probabil, ar ajunge să se omoare între ei şi spunem acest lucru fiind conştienţi de istoria noastră, care ne arată că în anii '90, oamenii se călcau pe picioare pentru televizoare color. Acum 4-5 ani dacă-mi amintesc bine, era o altă călcare în picioare, de data acesta pentru tigăi. Ei bine, vă daţi seama că în cazul unui colaps major, lucrurile ar sta total diferit. Haideţi totuşi să vedem ce s-ar întâmpla în cazul unei pandemii şi am făcut o mică schemă. În primul rând, în momentul în care avem o astfel de pandemie, boala blochează sistemul medical. Până şi personalul medical se va îmbolnăvi, pentru că lucrurile stau la acest mod. Boala se răspândeşte mai uşor şi afectează autorităţile centrale şi locale. Cu alte cuvinte, încet, încet, statul dispare. Sistemul social intră în***

colaps. Cred că acest lucru este foarte ușor de văzut și cred că a fost constatat chiar și în zilele acestea, când am, iată, câteva cazuri de corona și în care am văzut că autoritățile nu prea s-au descurcat, s-a lăsat și cu dosare penale. Sistemul energetic nu mai funcționează, este o altă consecință a acelei pandemii despre care vorbim noi. Și orașele sunt paralizate. În acest context, când toate aceste condiții vor fi îndeplinite, atunci începem să discutăm și de subiectul nostru de astăzi. Este adevărat că noi vorbim despre o simulare, vorbim despre posibile scenarii, vorbim despre lucruri care s-ar putea întâmpla, deși ele nu par atât de reale, există posibilitatea să devină foarte reale.

Alexandru Ganci: **Este foarte informativ ce facem noi astăzi...**

Ana Maria Bujor: **Exact, la nivel informativ.**

Alexandru Ganci: **La nivel informativ ar trebui să începem să...**

Ana Maria Bujor: **Conștientizăm.**

Alexandru Ganci: **Să conștientizăm și să ne pregătim pentru că s-ar putea să avem o astfel de situație, mai ales că am văzut că lucrurile nu stau tocmai bine, în momentul în care ai o problemă mică.**

Ana Maria Bujor: **Exact.**

Alexandru Ganci: **Pentru că această criză nu este o problemă mare în România.**

Ana Maria Bujor: **Exact.**

Alexandru Ganci: **Până la urmă, chiar nu este o problemă mare, dar hai să vedem. În funcție de gravitatea acestei pandemii, aceste puncte despre care ai vorbit tu, ar putea să dureze de la o lună sau să nu se întâmple niciodată.**

Ana Maria Bujor: **Evident.**

Alexandru Ganci: **Pentru că pandemia poate să fie mult mai puțin periculoasă decât ne așteptăm.**

Ana Maria Bujor: **Evident.(...)”**

Or, față de conținutul în ansamblu al emisiunii, de modul de prezentare al acesteia, respectiv, plecând de la premisa anunțată că **România este în criză și panica deja s-a instalat**, situația în care radiodifuzorul a prezentat opiniile realizatorilor emisiunii referitor la **“lucruri care s-ar putea întâmpla”**, fără asigurarea unei distincții clare a faptului că aspectele prezentate reprezintă **“simulări”**, ori **“deși ele nu par atât de reale, există posibilitatea să devină foarte reale”**, de situația de fapt actuală la nivel național în contextul epidemiei de coronavirus, a fost de natură să contravină dispozițiilor din Codul audiovizualului ce impun informarea corectă a publicului.

Astfel, raportat la modul de prezentare a conținutului audiovizual analizat, Consiliul a constatat că radiodifuzorul nu a asigurat o distincție clară între opiniile exprimate în cadrul emisiunii și faptele aduse la cunoștința publicului în cadrul acesteia, situație de natură să prejudicieze dreptul publicului la o informare corectă, așa cum o impun prevederile legale.

Având în vedere aspectele constatate, ținând cont de criteriile legale de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului, membrii Consiliului au propus sancționarea radiodifuzorului cu somație publică.

Supusă la vot, propunerea de somare a fost adoptată cu respectarea condițiilor de legalitate prevăzute de art. 15 din Legea audiovizualului.

În temeiul dispozițiilor art. 91 alin. (1) și (2) din Legea audiovizualului nr.504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Național al Audiovizualului adoptă următoarea

DECIZIE:

Art. 1: Radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. (licența audiovizuală nr. S-TV 76.7/16.12.2003 și decizia de autorizare nr. 882.2-2/22.11.2016 pentru postul ANTENA 3 – NEWS & CURRENT AFFAIRS) se sancționează cu somație publică de intrare de îndată în legalitate, pentru încălcarea prevederilor art. 64 lit. a) din Decizia CNA nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3. Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. are obligația de a transmite pe postul ANTENA 3, în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principală emisiune de știri, următorul text:

„Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat cu somație publică postul ANTENA 3 deoarece, în cadrul emisiunii **Conspirații**, ediția din 14 martie 2020, fără să asigure o distincție clară între fapte și opinii, a prezentat scenarii privind crize sociale și colaps în România ca efect al agravării pandemiei COVID 19, precum foamete, haos generalizat, violență, prezentarea fiind de natură să inducă panica în rândul telespectatorilor.

Dispozițiile Codului audiovizualului privind respectarea dreptului fundamental la informare corectă al publicului impun ca, în emisiunile de știri și dezbateri, să fie asigurată o distincție clară între fapte și opinii.”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

PREȘEDINTE,

MARIA MONICA GUBERNAT

Întocmit, Serviciul Juridic, Reglementări și Relații Europene,

Șef serviciu Dumitru Ciobanu

Consilier juridic Daniela Florea